



**Fundacja Burza Mózgów**  
*Scenariusz warsztatów*



# Leporello antysmogowe



**Grupa wiekowa:** klasa IV-VIII

**Liczba uczestników:** 25 osób

**Czas trwania:** 60 minut

**Cele:** zapoznanie z nową techniką projektowania graficznego, rozwijanie indywidualnych zdolności plastycznych, poznanie techniki leporello\*, edukacja ekologiczna

**Materiały dla grupy 25 osób:**

- białe kartki A4 – 150 szt. (po 6 kartek dla każdego uczestnika),
- szeroka taśma klejąca,
- kolorowy papier,
- kredki,
- ołówki – 25 szt.,
- nożyczki – 25 szt.,
- klej w szyfcie – 25 szt.,
- wydrukowane szablony liter (pobierz [TUTAJ](#)),
- płachta malarska.

**Organizacja sali:**

Warsztaty można przeprowadzić na podłodze lub na ławkach. Jeśli zdecydujesz się na drugi wariant, przygotuj jeden stolik, na którym rozłóżysz wszystkie materiały do wspólnego korzystania. Jeśli pracujecie na podłodze, rozłóż płachtę malarską, która zabezpieczy podłogę przed zabrudzeniami. Pracujcie w kole, wszystkie materiały umieść na środku płachty tak, aby każdy uczestnik miał do nich swobodny dostęp.

**Przed zajęciami:**

- pobierz i wydrukuj szablony liter,
- przygotuj się do rozmowy o smogu.

\*Leporello – harmonijkowa, bezoprawowa kompozycja graficzna, czyli w naszym przypadku książka. Leporello możesz zrobić na dwa sposoby: albo ze wstęgi naprzemiennie łamanego do postaci harmonijki kartonowego papieru, albo z wielu kartek tej samej wielkości klejonych taśmą do postaci wstęgi, a następnie składanych w harmonijkę.

**Podstawa programowa:**

rozbudzanie: kreatywności, wolności tworzenia, umiejętności podejmowania twórczych decyzji. Zapoznanie z techniką projektowania graficznego, nauka aranżacji elementów na płaszczyźnie. Edukacja ekologiczna

## **Przebieg zajęć:**

Warsztaty rozpocznij od opowiedzenia uczestnikom o tym, na czym polega leporello: co to jest i jak powstaje. Następnie przedstaw uczestnikom temat warsztatów, czyli smog. Zapytaj co wiedzą o smogu, skąd się bierze, czy jest szkodliwy, jak mu przeciwdziałać. Zebrane na temat smogu informacje zapiszcie na tablicy.

Każdemu uczestnikowi rozdaj sześć kartek papieru, nożyczki i klej. Z pozostałych materiałów plastycznych korzystajcie wspólnie.

Kiedy rozdasz materiały, możecie przystąpić do pracy. Każdy uczestnik układa białe kartki obok siebie (mają stykać się dłuższym bokiem). Kartki skleja taśmą po obu stronach. Docelowo będziecie je składać w harmonijkę. Jeszcze tego nie róbcie.

Po jednej stronie sklejonych kartek uczestnicy przygotowują napis SMOG oraz dowolne hasło, które ma zachęcać do dbania o środowisko i czyste powietrze. Napis można przygotować z wydrukowanych szablonów liter albo samodzielnie napisać lub wyciąć z kolorowego papieru. Poszczególne litery SMOG i wybrane hasła uczestnicy rozmieszczają na wszystkich sześciu stronach leporello.

Kiedy zakończycie prace nad pierwszą stroną, odwróćcie karki leporello i na ich odwrocie za pomocą kredek i kolorowego papieru zilustrujcie smog. Uczestnicy mogą wykleić kominy, z których wydobywa się dym, narysować śmieci, kłęby zanieczyszczonego powietrza wydostające się z samochodów i domów.

Kiedy uczestnicy warsztatów zakończą pracę czas na złożenie leporello w harmonijkę. Na koniec zajęć niech każdy krótko opowie o swoim dziele plastycznym. To ważna chwila dla młodego twórcy. Konfrontacja z innymi pracami i przełamanie bariery w mówieniu o własnych pomysłach.

## **Informacje dodatkowe na temat smogu**

### **CO TO JEST SMOG:**

Smog zatrzuwa powietrze. Przypomina mgłę i dym. Pojawia się głównie w okresie zimowym, gdy pali się w piecach złej jakości węglem i mokrym drzewem. Nazwa to połączenie dwóch angielskich słów smoke (dym) i fog (mgła).

### **SKĄD SIĘ BIERZE SMOG:**

Smog bierze się za spalania węgla i śmieci. Palenie śmieci jest surowo zakazane. Smog emitują też fabryki i samochody.

### **CO TO JEST NISKA EMISJA:**

Są to źródła zanieczyszczenia powietrza do 40 m wysokości nad ziemią, głównie domy, budynki użyteczności publicznej, transport.

## CO ROBIĆ, ŻEBY NIE BYŁO SMOGU:

- nie palić w starych piecach zwanych kopcuchami. Koniecznie wymienić je na nowoczesne np. pompę ciepła lub ogrzewanie gazowe.
- ograniczyć jazdę samochodem, częściej korzystać z komunikacji miejskiej. Warto polubić się z rowerem oraz chodzić na spacer (tylko wtedy, gdy powietrze jest czyste).

## SMOG A ZDROWIE:

Smog wpływa bardzo źle na zdrowie ludzi i zwierząt. Najbardziej odczuwają go dzieci i osoby starsze. Smog powoduje problemy z oddychaniem oraz choroby górnych dróg oddechowych, w tym: kaszel, zapalenie gardła i zatok.

## CO WOLNO A CZEGO NIE WOLNO, GDY JEST SMOG:

Gdy jest smog, nie powinno się uprawiać sportu na zewnątrz, wietrzyć pomieszczeń i bawić się na podwórku. Dobrze jest mieć maskę antysmogową, którą nosi się na zewnątrz.